מִיַּד מִי שֶׁעוֹמֵד בְּרִשּׁוּת הָרַבִּים וְיִתְּנֶנּוּ לְמִי שֶׁעוֹמֵד בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, אוֹ אֵיפְכָּא. (ח) וּלְהַחֲלִיף דָּרֶךְ מָקוֹם פְּטוּר * בְּרֶשֶׁיּוּת דְּרַבָּנָן (ט) [ה]יֵשׁ אוֹסְרִים (י) [ו]וְיֵשׁ מַתִּירִים (עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שע"ב סָעִיף ו'): ב [ז]מִן הַתּוֹרָה אֵין חַיָּב אֶלָּא (יא) בְּמַעֲבִיר אַרְבַּע אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וַחֲכָמִים אָסְרוּ לְהַעֲבִיר אַרְבַּע אַמּוֹת (יב) בְּכַרְמְלִית. וְיָם וּבִקְעָה (יג) תְּרֵי גַּוְנֵי כַּרְמְלִית נִינְהוּ וּמֻתָּר לְטַלְטֵל מִזּוֹ לָזוֹ תּוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת: ג (ט) * [ח]כַּרְפַּף (פֵּרוּשׁ, מָקוֹם שֶׁמַּקֶּף מְחִיצוֹת בְּלֹא קֵרוּי, כְּמוֹ חָצֵר) (יד) יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם (טו) שֶׁלֹּא הֻקַּף לְדִירָה, (טז) אָסְרוּ חֲכָמִים לְטַלְטֵל בּוֹ [ט]אֶלָּא תּוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. (יז) * [י]וּמֻתָּר לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְכַרְמְלִית אַחֵר כְּגוֹן בְּקִעָה הָעוֹטֶרֶת לְפָנָיו. הַגָּהּ: (ג) (יח) וְלָכֵן מֻתָּר לִקַּח מַפְתֵּחַ מִכַּרְמְלִית שֶׁלְּפָנָיו גִּנָּה (יט) לִפְתֹּחַ וְלִנְעֹל וּלְהַחֲזִיר הַמַּפְתֵּחַ אֵלָיו (טור). וּבְלִבַד

ה הָרא"ש (עירובין פ"ח ס"ח) בְּשֵׁם הָרַמְ"ה (שם כח: סוף ד"ה והא) וְהָרַאֲב"ד, וְהַסְּכִים עִמָּהֶם מַהֲרִי דְּצַרוּיְבִין פ"ז וְכֵן כָּתַב הָרַשְׁבָּ"א (שבת ק:). ו הָרִי"ף שָׁם (עירובין כד:) וְרַמְב"ם בְּפֶרֶק ט"ו (ה"כ) כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד שָׁם וְשָׁכֵן הוֹרוּ גְּדוֹלֵי הַמּוֹרִים. ז שַׁבָּת ר' (ע"א). ח שַׁבָּת ד' (ע"א) וַעֲרוּבִין ס"ז (ע"ב) דִּרְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר הוּא. ט עֲרוּבִין שָׁם וְכ"ג (ע"ב). י שָׁם ס"ז (ע"ב).

בַּאֵר הֵיטֵב

ג (ט) כַּרְפַּף. מִדְּאוֹרַיְיתָא הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר, אֶלָּא שֶׁהִתִּירוּ לְטַלְטֵל מִמֶּנּוּ וּמִתּוֹךְ זֶה יָבוֹאוּ שְׁאָר אֲנָשִׁים לְטַלְטֵל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים כִּי דּוֹמֶה זֶה לִרְשׁוּת הָרַבִּים. טַ"ז (סק"ג), עַיֵּן שָׁם: (ט) וְלָכֵן מֻתָּר. פֵּרוּשׁ, דְּאַף עַל פִּי שֶׁהַגִּנָּה הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד מִן לְכַרְמְלִית, שֶׁאִם נֶאֱסַר יֹאמְרוּ שֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר וְיָבוֹאוּ לְטַלְטֵל בְּתוֹכוֹ בְּכֻלּוֹ,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְהוּא הַדִּין לִקַּח מִקַּרְקַע רְשׁוּת הַיָּחִיד וְלִתֵּן לְקַרְקַע רְשׁוּת הָרַבִּים: (ח) וּלְהַחֲלִיף וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (ו) שֶׁעוֹמֵד עַל מָקוֹם פְּטוּר וְנוֹטֵל מִיַּד מִי שֶׁעוֹמֵד בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְנוֹתֵן לְיַד הָעוֹמֵד בְּכַרְמְלִית, אוֹ אֵיפְכָּא, וְהוּא הַדִּין אִם נוֹטֵל חֻפָּץ מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד (מ) וּמַנִּיחוֹ בְּמָקוֹם פְּטוּר וְחוֹזֵר וְנוֹטֵל מִמָּקוֹם פְּטוּר וּמַנִּיחוֹ בְּכַרְמְלִית: (ט) יֵשׁ אוֹסְרִים. סְבִירָא לְהוּ דְּאֵין לְחַלֵּק בֵּין רְשָׁיוּת דְּאוֹרַיְיתָא לִרְשָׁיוּת דְּרַבָּנָן לְעִנְיַן זֶה: (י) וְיֵשׁ מַתִּירִים. סְבִירָא לְהוּ דְּדָוְקָא בִּרְשָׁיוּת דְּאוֹרַיְיתָא גָּזְרִינַן, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּרְשָׁיוּת דְּרַבָּנָן דְּהָוֵי (ט) גְּזֵרָה לִגְזֵרָה: ב (יא) בְּמַעֲבִיר אַרְבַּע אַמּוֹת. הַיְנוּ עַל יְדֵי עֲקִירָה וַהֲנָחָה. וְאִסּוּר דְּרַבָּנָן אֵיכָא עַל יְדֵי עֲקִירָה אוֹ הֲנָחָה לְבַד וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שמ"ז (סעיף א): (יב) בְּכַרְמְלִית. דְּהוּא דּוֹמֶיָא דִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְכַנַּ"ל. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן שמ"ט סָעִיף ה' וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (ס"ק יט): (יג) תְּרֵי גַּוְנֵי וְכוּ' וּמֻתָּר וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּאַף עַל פִּי כֵן מֻתָּר לְטַלְטֵל מִזּוֹ לָזוֹ, וְלֹא גָּזְרוּ מִשּׁוּם רְשָׁיוּת: ג (יד) יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם. וְשִׁעוּר בֵּית סָאתַיִם מְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן שנ"ח (סעיף א) שֶׁהוּא שִׁבְעִים אַמָּה וְאַרְבָּעָה טְפָחִים עַל שִׁבְעִים אַמָּה וְאַרְבָּעָה טְפָחִים בְּרִבּוּעַ: (טו) שֶׁלֹּא הֻקַּף לְדִירָה. כְּגוֹן שֶׁהָיָה דַּעְתּוֹ לִנְטֹעַ אוֹ לִזְרֹעַ וּכְהַאי גַּוְנָא, וְכַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן שנ"ח (סעיף א): (טז) אָסְרוּ חֲכָמִים וְכוּ'. שֶׁכֵּיוָן שֶׁהוּא גָּדוֹל כָּל כָּךְ אָתֵי לְמֶחֱלַךְ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וַעֲשָׂאוּהוּ חֲכָמִים כְּכַרְמְלִית: (יז) וּמֻתָּר וְכוּ' לְכַרְמְלִית אַחֵר. אַף דְּמִן הַתּוֹרָה הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד לְכָל דָּבָר כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְחִיצוֹת, וְהַזּוֹרֵק מִתּוֹכוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים חַיָּב, וּמֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית הֲלֹא אָסוּר לְהוֹצִיא וְכַנַּ"ל, מִכָּל מָקוֹם כֵּאן הַתִּירוּ, שֶׁאִם נֶאֱסַר זֶה, יִסְבְּרוּ שֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר וְאֵין שָׁם כַּרְמְלִית עָלָיו כְּלָל, וְיָבוֹאוּ לְטַלְטֵל בְּכֻלּוֹ כְּשֶׁאָר רְשׁוּת הַיָּחִיד, וּמִתּוֹךְ זֶה יָבוֹאוּ שְׁאָר אֲנָשִׁים לְטַלְטֵל גַּם בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, כִּי דּוֹמֶה זֶה קְצָת לִרְשׁוּת הָרַבִּים כֵּיוָן שֶׁהוּא גָּדוֹל וְלֹא הֻקַּף לְדִירָה, וְעַל כֵּן נָתְנוּ עָלָיו חֲכָמִים דִּין שְׁאָר כַּרְמְלִית לְעִנְיַן זֶה שֶׁמֻּתָּר לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְכַרְמְלִית אַחֵר כְּגוֹן בְּקִעָה וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה: (יח) וְלָכֵן מֻתָּר לִקַּח וְכוּ'. דְּאַף עַל פִּי שֶׁהַגִּנָּה הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד מִן הַתּוֹרָה, שֶׁמֻּקָּפֶת מְחִיצוֹת, כֵּיוָן דְּרַבָּנָן עֲשָׂאוּהוּ כְּכַרְמְלִית לֹא אָסְרוּ הַטִּלְטוּל מִמֶּנּוּ לְבַקָּעָה שֶׁלְּפָנֶיהָ, וְהַטַּעַם כַּנַּ"ל: (יט) לִפְתֹּחַ וְכוּ'. הַיְנוּ (י) אַף לְהַכְנִיס

בֵּאוּר הַלָּכָה

א * בְּרֶשֶׁיּוּת דְּרַבָּנָן. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה שֶׁהֶאֱרַכְנוּ רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁעוֹמֵד עַל מָקוֹם פְּטוּר וְכוּ'. דַּע, דִּלְפִי הַמְּבֹאָר בְּסוֹף הַסִּימָן דְּמָקוֹם פְּטוּר הָעוֹמֵד אֵצֶל כַּרְמְלִית אָמְרִינַן דְּמָצָא מִין אֶת מִינוֹ וְדֵינוֹ כְּכַרְמְלִית [וְהוּא כְּדַעָה רִאשׁוֹנָה הַנִּזְכָּר בְּהַגָּ"ה סוֹף סִימָן שמ"ה (סעיף יט) עַיֵּן שָׁם], יְהִיֶה צָרִיךְ לְפָרֵשׁ הַמָּקוֹם פְּטוּר דְּקָאן, שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה [וְאֵין רָחְב אַרְבָּעָה], דְּאָז לְכֻלֵּי עָלְמָא לֹא נוֹכַל לְחָשְׁבוֹ לְכַרְמְלִית אַף דְּהוּא בִּסְמוּךְ לוֹ, דְּאֵין כַּרְמְלִית תּוֹפֵס לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה. דְּאִי בִּפְחוֹת מֵעֲשָׂרָה, אַף דְּאֵינוֹ רָחְב אַרְבָּעָה, יֵשׁ לוֹ דִּין כַּרְמְלִית לְדַעָה רִאשׁוֹנָה הַנַּ"ל:

ג * כַּרְפַּף יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם. עַיֵּן מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"א) דְּמִדְּאוֹרַיְיתָא הִיא רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּרָה, וְכַדְּבָרָיו מְבֹאָר בְּשַׁ"ס עַרוּבִין ס"ז עַמּוּד ב' עַיֵּן שָׁם: וְהַנָּה בְּסוּגְיָא שָׁם מְבֹאָר דְּאַפִלּוּ הוּא רָחְב כּוֹר אוֹ כּוֹרִים נִמְצֵי הָוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר מִן הַתּוֹרָה לְכָל מִלֵּי. וְדַע דְּדַעַת הַתּוֹסָפוֹת בְּדֶרֶךְ כ"ב עַמּוּד ב' בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל דְּלְמָא דְּלָאו דַּוְקָא כּוֹר אוֹ כּוֹרִים, אֶלָּא אֲפִלּוּ בְּאֶלֶף כּוֹרִים נִמְצֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד הוּא. וְהָא דְּמִמְּמַהֲ שָׁם הַשַּׁ"ס בְּכִגּוֹן זֶה בְּכָל נִמְצֵי מִקְיָא לֵיהּ (פרס) [פָּרָת] וְלַיְלִי עָלְמָא נִמְצֵי מִקְיָא לֵיהּ אוּקְיָנוּס, מְשַׁמְעָ מִזֶּה דְּבְמְחִיצוֹת רְחוֹקוֹת הָרַבֵּה לֹא מִקְרֵי לְטַלְטֵל מִזּוֹ לָזוֹ, וְלֹא גָּזְרוּ מִשּׁוּם רְשָׁיוּת: (סעיף א) שֶׁהוּא שִׁבְעִים אַמָּה וְאַרְבָּעָה טְפָחִים עַל שִׁבְעִים אַמָּה וְאַרְבָּעָה טְפָחִים בְּרִבּוּעַ: (טו) שֶׁלֹּא הֻקַּף לְדִירָה. כְּגוֹן שֶׁהָיָה דַּעְתּוֹ לִנְטֹעַ אוֹ לִזְרֹעַ וּכְהַאי גַּוְנָא, וְכַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן שנ"ח (סעיף א): (טז) אָסְרוּ חֲכָמִים וְכוּ'. שֶׁכֵּיוָן שֶׁהוּא גָּדוֹל כָּל כָּךְ אָתֵי לְמֶחֱלַךְ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וַעֲשָׂאוּהוּ חֲכָמִים כְּכַרְמְלִית: (יז) וּמֻתָּר וְכוּ' לְכַרְמְלִית אַחֵר. אַף דְּמִן הַתּוֹרָה הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד לְכָל דָּבָר כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְחִיצוֹת, וְהַזּוֹרֵק מִתּוֹכוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים חַיָּב, וּמֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית הֲלֹא אָסוּר לְהוֹצִיא וְכַנַּ"ל, מִכָּל מָקוֹם כֵּאן הִתִּירוּ, שֶׁאִם נֶאֱסַר זֶה, יִסְבְּרוּ שֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר וְאֵין שָׁם כַּרְמְלִית עָלָיו כְּלָל, וְיָבוֹאוּ לְטַלְטֵל בְּכֻלּוֹ כְּשֶׁאָר רְשׁוּת הַיָּחִיד, וּמִתּוֹךְ זֶה יָבוֹאוּ שְׁאָר אֲנָשִׁים לְטַלְטֵל גַּם בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, כִּי דּוֹמֶה זֶה קְצָת לִרְשׁוּת הָרַבִּים כֵּיוָן שֶׁהוּא גָּדוֹל וְלֹא הֻקַּף לְדִירָה, וְעַל כֵּן נָתְנוּ עָלָיו חֲכָמִים דִּין שְׁאָר כַּרְמְלִית לְעִנְיַן זֶה שֶׁמֻּתָּר לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְכַרְמְלִית אַחֵר כְּגוֹן בְּקִעָה וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה: (יח) וְלָכֵן מֻתָּר לִקַּח וְכוּ'. דְּאַף עַל פִּי שֶׁהַגִּנָּה הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד מִן הַתּוֹרָה, שֶׁמֻּקָּפֶת מְחִיצוֹת, כֵּיוָן דְּרַבָּנָן עֲשָׂאוּהוּ כְּכַרְמְלִית לֹא אָסְרוּ הַטִּלְטוּל מִמֶּנּוּ לְבַקָּעָה שֶׁלְּפָנֶיהָ, וְהַטַּעַם כַּנַּ"ל: (יט) לִפְתֹּחַ וְכוּ'. הַיְנוּ (י) אַף לְהַכְנִיס

הַרַמְבַּ"ן עוֹד תָּרַץ שָׁנִי, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וְאִי נַמִי הֵיכִי שָׁאַיִן הַמְּחִיצָה מַעֲכֶבֶת וּמְמַעֶטֶת עַל הָרַבִּים כְּלוּם, אֵין בָּזֶה תּוֹרַת מְחִיצָה, וְהָכִי נַמִי מִשְׁמַע הֵהִיא דְּעוֹשִׂין פִּסֵּין גַּבֵּי סְלָמָא דְּצוּר וְאוּקְיָנוּס, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, בְּוַדַּאי יֵשׁ לוֹמַר דִּלְעִנְיַן קַרְפַּף מוּדֶה הָרַמְבַּ"ן לְתוֹסָפוֹת דַּאֲפִלּוּ רָחְב הַרְבֵּה מְאֹד שֶׁאַיִן הַמְּחִיצָה נִרְאִית לָעוֹמְדִים בָּאֶמְצַע, הֲוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד מִן הַתּוֹרָה, כֵּיוָן שֶׁעַל כָּל פָּנִים מַעֲכֵב מִלַּעֲבֹר שָׁם מַחֲמַת הַמְּחִיצוֹת הַמֻּקָּפוֹת:

* וּמֻתָּר לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לְכַרְמְלִית אַחֵר. דַּע, דְּמִשְׁמַע מִתּוֹסָפוֹת שַׁבָּת דַּף ט' (ע"א) דְּבוּר הַמַּתְחִיל אַף עַל גַּב, דְּהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר לְהוֹצִיא מִמָּקוֹם שֵׁישׁ שָׁלֹשׁ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) וְגַם בָּזֶה, אֲפִלּוּ לֹא נָח כְּלָל בְּשָׁעָה שֶׁהִגִּיעַ נִגְדּוֹ נַעֲשָׂה כְּמִי שָׁנַח, וּמֻתָּר לְדַעַת הַמַּתִּירִין. [וּלְדַעַת הָרַאֲב"ד (שבת פ"ב ה"ד) בְּשֵׁם הַרְבֵּנוּ חֲנַנְאֵל הַנַּ"ל (סק"ו), גַּם בָּזֶה בָּעֵינַן דַּוְקָא שֶׁנָּח מְעַט בְּשָׁעָה שֶׁהִגִּיעַ נִגְדּוֹ, דְּאִי לָאו הָכִי הֲרֵי כְּמִי שֶׁעָקַר מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד וְהִנִּיחוֹ בְּכַרְמְלִית וְאָסוּר, וְאַף דִּכְסִימָן שנ"ח (סעיף ג) כָּתַב הָרַמְ"א בְּשֵׁם הַמְּרַדְּכִי (שבת סי' שעו) דְּבְרֶשֶׁיּוּת דְּרַבָּנָן מֻתָּר אֲפִלּוּ לֹא נָח כְּלָל, כְּפִי אַחֲרוֹנִים (מ) דְּאִם אִי אֶפְשָׁר לְהַנִּיחַ רַק שֶׁהֶעֱבִירוֹ דֶּרֶךְ מָקוֹם פְּטוּר, אָסוּר אֲפִלּוּ לְדַעַת הַמַּתִּירִין וְכֹחוֹ שָׁכַתְבְנוּ מִקֹּדֶם: (ט) רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דַּאֲפִלּוּ אִם יָבוֹא עַל יְדֵי זֶה לְהוֹצִיא לְהַדְיָא מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית גַּם כֵּן לֵיכָּא אִיסּוּרָא דְּאוֹרַיְיתָא: ג (י) דְּאִי לָאו הָכִי אֵין רְבוּתָא כְּלָל:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שמו

(כ) שֶׁלֹּא יְהֵא בֵּינֵיהֶם אִסְקֻפָּה שֶׁהִיא רְשׁוּת הַיָּחִיד, כְּגוֹן (כא) שֶׁהִיא גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה וּרְחָבָה אַרְבָּעָה, אוֹ שֶׁיֵּשׁ לָהּ (ג) (כב) * שְׁתֵּי מְחִיצוֹת מִן הַצְּדָדִין (כג) שֶׁהֵם רְחָבִים אַרְבָּעָה * וּמַשְׁקוֹף עָלֶיהָ רְחָבָה אַרְבָּעָה, דְּאָז הָוֵי (ד) רְשׁוּת הַיָּחִיד אַף עַל פִּי (כד) שֶׁאֵינָהּ גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה. * מֵיהוּ, אָסוּר לְהַכְנִיס (כה) מֵאִסְקֻפָּה לִרְשׁוּת הַיָּחִיד אוֹ אִיפְּכָא, (כו) דְּחָיְשִׁינַן שֶׁמָּא לֹא יִהְיֶה הַתִּקְרָה אַרְבָּעָה, וְאָז, אִם אֵין הָאִסְקֻפָּה גְּבוֹהָה שְׁלֹשָׁה יֵשׁ לָהּ (כז) * הַדִּין (ה) שֶׁלְּפָנֶיהָ, (כח) וַאֲפִלּוּ אִם גְּבוֹהָה שְׁלֹשָׁה, מֵאַחַר שֶׁכָּל רְשׁוּיוֹת שֶׁלָּנוּ

בַּאוּר הַיטֵב

הַתּוֹרָה, לֹא אָסְרוּ הַשְּׁלְטוּל מִפְּנֵי לְכַרְמְלִית, וְזֶהוּ מַמָּשׁ הַדִּין הַנִּזְכָּר לְפָנֵי זֶה: (ג) **שְׁתֵּי מְחִיצוֹת.** וּבְשִׁלִישִׁי אָמְרִינַן פִּי תִּקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם, עַיֵּן מַגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק ב-ג): (ד) **רְשׁוּת הַיָּחִיד.** פֵּרוּשׁ, וְאָסוּר לְהַכְנִיס לָשָׁם מִן הַכַּרְמְלִית שֶׁלְּפָנֶיהָ, וְאִם כֵּן הָיָה רָאוּי לְהֻתִּיר לְהַכְנִיס מֵאִסְקֻפָּה זוֹ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, אֶלָּא דְּמִכָּל מָקוֹם אָסוּר שֶׁמָּא לֹא יִהְיֶה רְחָב אַרְבָּעָה, וְיִהְיֶה כַּרְמְלִית אַף שֶׁאֵין רְחָב אַרְבָּעָה, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לְפָנֶיהָ כַּרְמְלִית מָצָא מִין וְכוּ': (ה) **שֶׁלְּפָנֶיהָ.** כָּתַב הַט"ז (ס"ק ו), רְאִיתִי רַבִּים נִכְשָׁלִים בְּאוֹתָן מְקוֹמוֹת שֶׁאָסוּר הַשְּׁלְטוּל מַחֲמַת שֶׁאֵין שָׁם עֵרוּב, וּפֶתַח בֵּית הַכְּנֶסֶת הוּא לְצַד הֶרְחוֹב, וְאֵין שׁוּם חָדָר לִפְנֵי הַפֶּתַח, וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי מֵבִיא הַמַּפְתֵּחַ, יֵשׁ לְזַהֵר שֶׁלֹּא יִקַּח הַשַּׁמָּשׁ הַמַּפְתֵּחַ מִיָּדוֹ עַד שֶׁיִּהְיֶה עִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי תַּחַת מַשְׁקוֹף שֶׁעַל הַפֶּתַח, דְּשָׁמָּא יֵשׁ שָׁם בְּתִקְרָה אַרְבָּעָה וְהָוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד, וּמְטַלְטֵל מִכַּרְמְלִית שֶׁלְּפָנֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת לְתוֹךְ רְשׁוּת הַיָּחִיד, עַל כֵּן יִקַּח הַמַּפְתֵּחַ מִמְּנוּחַ תַּחַת הַמַּשְׁקוֹף וְאַחַר כָּךְ יִפְתַּח הַמְּנֻעוּל. וְלֹא יִפְתַּח הַפֶּתַח עַד שֶׁיָּסִיר הַמַּפְתֵּחַ וְאַחַר כָּךְ יִפְתַּח הַפֶּתַח, דְּשָׁמָּא אֵין בְּתִקְרָה שֶׁחוּץ לַפֶּתַח אַרְבָּעָה, נִמְצָא שָׁם הוּא כַּרְמְלִית וְהוּא מַכְנִיס מִן כַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, עַל כֵּן יָסִיר תְּחִלָּה הַמַּפְתֵּחַ וְיִתְּנֶנּוּ לְאֵינוֹ יְהוּדִי אוֹ יַטְמִינֶנּוּ בַּפֶּתַח

בֵּאוּר הֲלָכָה

מְחִיצוֹת אַף עַל גַּב דִּמִּן הַתּוֹרָה הָוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד גְּמוּרָה לְכַרְמְלִית, כֵּיוָן שֶׁעַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן עֲשָׂאוּהוּ כַּרְמְלִית, וּכְמוֹ לְעִנְיַן קְרָפֵף. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי שֶׁכֵּן כָּתַב בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר מִסְּבָרָא, וּלְפָלָא שֶׁלֹּא הֵבִיא לָזֶה רְאָיָה מִתּוֹסְפוֹת הַנַּ"ל:

* **שְׁתֵּי מְחִיצוֹת מִן הַצְּדָדִין וְכוּ'. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס"ק כב). **וְהִקְשָׁה הַמַּגֵּן אַבְרָהָם** (סק"ג), **דְּהָא בְּסוֹף סִימָן שס"א** (סעיף ב) **פָּסַק דְּבָעֵינַן דַּוְקָא שֶׁיִּהְיוּ שְׁתֵּי הַמְּחִיצוֹת דְּבוּקוֹת זוֹ בְּזוֹ, וּבְזוֹ כְּנֶגֶד זוֹ לֹא אָמְרִינַן פִּי תִּקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם,** וְאֵין לוֹמַר דְּהַפֶּתַח נָחְשָׁב לִמְחִיצָה, אִם כֵּן בְּמִחִיצָה אַחַת מִן הַצַּד סַגִּי, **וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁתָּרַץ.** [א]**וּבְאֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ד) **תָּרַץ דְּהָכָא כֵּיוָן שֶׁאֵין מַפְלִיג לִרְשׁוּת הָרַבִּים, דְּמִצַּד אֶחָד הַדָּלֶת שֶׁבְּגִנְּה, דֵּי אַף בִּשְׁתֵּי מְחִיצוֹת זוֹ כְּנֶגֶד זוֹ. וְהַגְּרִ"א בְּבֵאוּרוֹ כָּתַב דְּעַל פִּי אֱמֶת דֵּי בְּמְחִיצָה אַחַת מִן הַצַּד, וְהַדָּלֶת גַּם כֵּן נֶחְשָׁב לִמְחִיצָה, נִמְצָא דִּהָוֵי כִּשְׁתֵּי מְחִיצוֹת דְּבָקוֹת, וְכֵן כָּתַב הַתּוֹסָפֶת שַׁבָּת** (ס"ק יא) דִּרְמִ"א נָקַט רַק אוֹרְחָא דְּמִלְּתָא, אֲבָל לְדִינָא נַעֲשָׂה רְשׁוּת הַיָּחִיד עַל יְדֵי מְחִיצָה אַחַת. **וּלְדִבְרֵיהֶם יִהְיֶה רְשׁוּת הַיָּחִיד גְּמוּרָה שֶׁל אַרְבַּע מְחִיצוֹת, דְּלִשְׁתֵּי מְחִיצוֹת הָאֲחֲרוֹת נֹאמַר פִּי תִּקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם עַל יְדֵי הַמַּשְׁקוֹף שֶׁלְּמַעְלָה:**

* **וּמַשְׁקוֹף עָלֶיהָ רְחָבָה אַרְבָּעָה. וּבְפֶתַח מָבוי, אֲפִלּוּ אֵין מִקְרֶה כָּלָּה רַק הַחֲצִי הַחִיצוֹנָה מִקְרֶה, אָמְרִינַן פִּי תִּקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ מָקוֹם אַרְבָּעָה מִשָּׁפַת הַקּוֹרָה עַד הַדָּלֶת, שָׁם מָבוי עֶלְיוֹן, וּמִצְטָרֵף עִם הַמָּבוי וְהַקּוֹרָה מַתִּירָתוּ [וְזֶהוּ אִם הָוֶה דָּלֶת הַמָּבוי נָעוּל]. וְאִם הַפֶּתַח פָּתוּחַ, אֲפִלּוּ אֵין מָקוֹם אַרְבָּעָה, הָוֵי כִּלְפָנִים [מַגֵּן אַבְרָהָם** (סק"ד)]. **וְצָרִיךְ עִיּוּן, דַּהֲלֹא דִּבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם** נוֹגְעִ֫ין מִסּוּגְיַת הַגְּמָרָא שַׁבָּת ט' (ע"א), **וְשָׁם הֲלֹא אִיתָא בְּהַדְיָא בְּתוֹסְפוֹת דְּאִם פָּתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים, אֲפִלּוּ אִם הַפֶּתַח נָעוּל, הָוֵי כִּלְפָנִים בְּשֶׁאֵין רְחַב אַרְבָּעָה** וְכֵיוָן דְּלֵילְחֵי מַקֵּל הַתּוֹסָפוֹת פָּתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים בְּפֶתַח נָעוּל, כָּל שֶׁכֵּן לְעִנְיַן קוֹרָה], **וְעַל כָּרְחָךְ מַיְירֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּפָתוּחַ לְכַרְמְלִית, וְאַפִלּוּ הָכִי אִם אֵין פֶּתַח פָּתוּחַ הָוֵי כִּלְפָנִים, וְזֶהוּ סוֹתֵר לְפֶסֶק הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְקַמָּן בְּסִימָן שס"ה סָעִיף ד' דְּפֶסֶק בְּהַדְיָא דְּפָתוּחַ לְכַרְמְלִית אָסוּר תַּחַת הַקּוֹרָה. וּבָאֲמֶת, מִזֹּ הַסּוּגְיָא, לְשִׁיטַת הַתּוֹסָפוֹת** (ט. ד"ה אע"ג) **וְהָרא"ש** (פ"א סי' יז) **וְגַם לְפֵרוּשׁ רַשִׁ"י, מוּכָח בְּהָדְיָא דְּסָבִירָא לְהוּ כְּשִׁיטַת הָרַאֲבַ"ד** (שבת פי"ז הי"א) **דְּסָבִירָא לֵיהּ דְּתַחַת הַקּוֹרָה מָתַר אַף בְּפָתוּחַ לְכַרְמְלִית, וְאִם כֵּן לְפָלָא עַל הַמַּגֵּן אַבְרָהָם שֶׁסָּתַם בְּזֶה וְלֹא הִזְכִּיר דְּדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ סוֹתֵר לָזֶה, וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

* **מֵיהוּ אָסוּר וְכוּ'.** לְאו בְּדִין גִּבָּה קַמַשְׁתְּעֵי, דְּהָא גִּבָּה דִּין כַּרְמְלִית יֵשׁ לָהּ, אֶלָּא הָכִי קָאָמַר, מֵיהוּ, כְּלוֹמַר אַף עַל גַּב דְּאָמְרִינַן כְּשֶׁהָאִסְקֻפָּה הַנִּזְכֶּרֶת הִיא אֲצֶל גִּבָּה, אָסוּר לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא מִמֶּנָּה לְגִבָּה, לְפִי שֶׁהִיא רְשׁוּת הַיָּחִיד וְקַמְטַלְטֵל מִמֶּנָּה לְכַרְמְלִית. וְיֵשׁ לְחַיֵּב מִזֶּה שֶׁאִם אִסְקֻפָּה זוֹ עוֹמֶדֶת אֲצֶל רְשׁוּת הַיָּחִיד גְּמוּר שָׁרֵי לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא מִמֶּנָּה לְתוֹכוֹ, אַף עַל פִּי כֵן יֵשׁ לֶאֱסֹר, מִשּׁוּם דְּחָיְשִׁינַן וְכוּ' [מַאֲמַר מָרְדְּכַי** (סק"ד)]:

* **הַדִּין שֶׁלְּפָנֶיהָ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה דְּאִם הוּא רְשׁוּת הָרַבִּים, זֶה הַמָּקוֹם בָּטֵל לְגַבֵּי זֶה וְנַעֲשֶׂה גַּם כֵּן רְשׁוּת הָרַבִּים, וּבְבֵאוּר הַגְּרִ"א הוֹכִיחַ דְּזֶה אֵינוֹ נַעֲשֶׂה רְשׁוּת הָרַבִּים כֵּיוָן דְּיֵשׁ לוֹ מְחִיצוֹת, עַיֵּן שָׁם, וְרַק הֵיכָא דְּפָתוּחַ לְכַרְמְלִית אָמְרִינַן מָצָא מִין אֶת מִינוֹ** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב רַמ"א אַחַר זֶה לְעִנְיַן גְּבוֹהַּ שְׁלֹשָׁה:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַדָּלֶת שֶׁל הַגִּנָּה עִם הַמַּפְתֵּחַ לְפָנִים: **(כ) שֶׁלֹּא יְהֵא בֵּינֵיהֶם וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, בְּפֶתַח הַגִּנָּה לֹא תְּהֵא אִסְקֻפָּה (שָׁקוֹרִין שְׁוֶוע"ל) גְּבוֹהַּ שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ שָׁם רְשׁוּת הַיָּחִיד, דְּאָז אָסוּר לְהַכְנִיס הַמַּפְתֵּחַ אוֹ לְהוֹצִיא, דְּהָא מְטַלְטֵל מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וּמֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית: **(כא) שֶׁהִיא גְּבוֹהָ עֲשָׂרָה.** דְּאִי לָאו הָכִי, אִסְקֻפָּה גּוּפָא כַּרְמְלִית הִיא, וּכְמוֹ בְּקִרְעָה דַּמְיָא. וְכֵן אִם לֹא הָיָה רְחָבָהּ אַרְבָּעָה, מְקוֹם פְּטוּר הוּא, וּבְרַבִּי מֵאִיר לַעֲמֹד עָלֶיהָ לִפְתֹּחַ וְלִסְגֹּר: **(כב) שְׁתֵּי מְחִיצוֹת וְכוּ'.** וְהַשְּׁלִישִׁית נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַמַּשְׁקוֹף, דְּאָמְרִינַן פִּי תִּקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם: **(כג) שֶׁהֵם רְחָבִים אַרְבָּעָה.** דִּבְפָחוֹת מִזֶּה, אֲפִלּוּ אַרְבַּע מְחִיצוֹת גְּמוּרוֹת לֹא הָוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד, וְכַנַּ"ל בְּסִימָן שמ"ה סָעִיף י"ט: **(כד) שֶׁאֵינָהּ גְּבוֹהָ עֲשָׂרָה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, הָאִסְקֻפָּה, אוֹ שֶׁאֵין בָּהּ אִסְקֻפָּה כְּלָל, דְּהָרְשׁוּת הַיָּחִיד נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַמְּחִיצוֹת: **(כה) מֵאִסְקֻפָּה לִרְשׁוּת הַיָּחִיד.** אֵינוֹ (ט"ו) קָאֵי אַדְּלֵעֵיל שֶׁהָאִסְקֻפָּה עוֹמֶדֶת לִפְנֵי הַגִּנָּה, אֶלָּא בְּאִסְקֻפַּת הַבַּיִת שֶׁעוֹמֶדֶת תַּחַת הַמַּשְׁקוֹף, וְאַשְׁמוּעִינַן דַּאֲפִלּוּ אִם הַמַּשְׁקוֹף שֶׁעָלֶיהָ רְחָבָה אַרְבָּעָה טְפָחִים, שֶׁשָּׁם רְשׁוּת הַיָּחִיד עָלֶיהָ וְכַנַּ"ל, אֲפִלּוּ הָכִי יֵשׁ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לְהַכְנִיס מֵאוֹתוֹ מָקוֹם לַבַּיִת אוֹ אִיפְּכָא, שֶׁמָּא לִפְעָמִים לֹא יִהְיֶה הַמַּשְׁקוֹף רְחָבָה אַרְבָּעָה טְפָחִים וְיָבוֹא גַּם כֵּן לַעֲשׂוֹת כֵּן: **(כו) דְּחָיְשִׁינַן שֶׁמָּא לֹא וְכוּ'.** וְהוּא הַדִּין דְּאָסוּר לְהוֹצִיא מֵאִסְקֻפָּה לִרְשׁוּת הָרַבִּים אֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים, דְּשָׁמָּא יִזְדַּמֵּן שֶׁיִּהְיֶה הַמַּשְׁקוֹף אַרְבָּעָה טְפָחִים וְאָז הֲלֹא הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד גְּמוּרָה (שָׁם בְּמִרְדְּכַי): **(כז) הַדִּין שֶׁלְּפָנֶיהָ.** אִם הוּא רְשׁוּת הָרַבִּים, (י"ג) זֶה הַמָּקוֹם בָּטֵל לְגַבֵּיהּ וְנַעֲשֶׂה גַּם כֵּן רְשׁוּת הָרַבִּים, וְאִם כַּרְמְלִית, כַּנַּ"ל: **(כח) וַאֲפִלּוּ אִם גְּבוֹהָ שְׁלֹשָׁה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, וְאִם כֵּן הָוֵי אוֹתוֹ הַמָּקוֹם מְקוֹם פְּטוּר, דְּמִסְתָּמָא כֵּיוָן שֶׁאֵין הַמַּשְׁקוֹף שֶׁעַל הָאִסְקֻפָּה רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים הָוֵי גַּם כֵּן הַמְּזוּזוֹת שֶׁמִּן הַצְּדָדִין וְגַם הָאִסְקֻפָּה גּוּפָא גַּם כֵּן אֵין רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים, וּמִמֵּילָא הָוֵי מְקוֹם פְּטוּר, וּמִמְּקוֹם פְּטוּר הֲלֹא קָיְמָא לָן דְּמָתַר לְטַלְטֵל לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וְלִרְשׁוּת הָרַבִּים, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁכָּל רְשׁוּיוֹת שֶׁלָּנוּ הֵם כְּכַרְמְלִית לְדַעַת כַּמָּה פּוֹסְקִים, וְאִסְקֻפָּה זוֹ סְמוּכָה לוֹ, אָמְרִינַן מָצָא וְכוּ'. וְאֵין חִלּוּק בְּכָל זֶה בֵּין פֶּתַח הַבַּיִת פָּתוּחַ אוֹ נָעוּל, לְעוֹלָם אָסוּר לְהַכְנִיס מֵהָאִסְקֻפָּה לִפְנִים [מַגֵּן אַבְרָהָם** (סק"ד)]. וְהִנֵּה לְפִי הַמְּבֹאָר בַּהַגָּ"ה זוֹ, יֵשׁ לְזַהֵר בְּאוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת שֶׁאָסוּר הַשַּׁמָּשׁ הַמַּפְתֵּחַ מִיָּדוֹ עַד שֶׁיִּהְיֶה עִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי תַּחַת מַשְׁקוֹף שֶׁעַל הַפֶּתַח, דְּשָׁמָּא יֵשׁ שָׁם בְּתִקְרָה אַרְבָּעָה טְפָחִים וְהָוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד, וּמְטַלְטֵל מִכַּרְמְלִית שֶׁלְּפְנֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת לְתוֹךְ רְשׁוּת הַיָּחִיד, עַל כֵּן יִקַּח הַמַּפְתֵּחַ מִמְּנוּחַ תַּחַת הַמַּשְׁקוֹף וְאַחַר כָּךְ יִפְתַּח הַמְּנֻעוּל. וְלֹא יִפְתַּח הַדָּלֶת עַד שֶׁיָּסִיר הַמַּפְתֵּחַ וְאַחַר כָּךְ יִפְתַּח, דְּשָׁמָּא אֵין בְּתִקְרָה שֶׁחוּץ לַדָּלֶת אַרְבָּעָה טְפָחִים, נִמְצָא שָׁם הוּא כַּרְמְלִית, וְהוּא מַכְנִיס מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, עַל כֵּן יָסִיר תְּחִלָּה הַמַּפְתֵּחַ וְיִתְּנֶנּוּ לְאֵינוֹ יְהוּדִי אוֹ יַטְמִינֶנּוּ בְּתַחְתִּית הָאִסְקֻפָּה אוֹ לְמַעְלָה לְפָנִי שֶׁקִּיפַּת הַדָּלֶת [וְרָאוּי לְכָתְחִלָּה שֶׁיַּעֲשׂוּ לִפְנֵי הַפֶּתַח אֵיזֶה חָדָר שֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד וְיָבִיא הָעַכּוּ"ם הַמַּפְתֵּחַ לְשָׁם, דְּאִי לָאו הָכִי קָשֶׁה לְצַמְצֵם שֶׁיַּעֲמְדוּ שְׁנֵיהֶם בְּמָקוֹם קָצָר כָּזֶה].

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י"ג) עַיֵּן בְּאוֹר הַלְּבָנָה (ד"ה מיהו): **(י"ד)** עַיֵּן בְּאוֹר הַלְּבָנָה (ד"ה הדין) מַה שֶּׁכָּתְבוּ בְּשֵׁם הַגְּרַ"א:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן הביא בשו"ע הרב (קו"א סק"א) עיי"ש שהאריך בזה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הֵם כִּרְמְלִית אָמְרִינַן מָצָא מִין אֶת מִינוֹ וְנַעֲוֹר, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן שמ״ה. (כט) וְכֵן אִם הַתִּקָּרָה רְחָבָה הַרְבֵּה וְאֵין לָהּ מְחִיצוֹת מִן הַצְּדָדִים, (ל) דִּינָהּ כִּרְשׁוּת שֶׁלָּפָנֶיהָ, (לא) *וְכֵן (ו) בְּגַגִּין שֶׁלָּנוּ *הַבּוֹלְטִין לִפְנֵי הַבָּתִּים דִּינָם (ז) כִּרְשׁוּת שֶׁלְּפָנֵיהֶם (הגהות מרדכי פרק קמא דשבת (סי׳ מן))*:

*) (עַיֵּן לְעֵיל סִימָן שמ״ה סָעִיף ד׳ וּבְמַה שֶּׁצִּיַּנְתִּי שָׁם).

שמז עַל אֵיזֶה הוֹצָאָה חַיָּב מִן הַתּוֹרָה. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א עַל אֵיזֶה הוֹצָאָה חַיָּב מִן הַתּוֹרָה. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א אמִן הַתּוֹרָה אֵינוֹ חַיָּב (א) אֶלָּא (ב) כְּשֶׁעוֹקֵר חֵפֶץ מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד וְהִנִּיחוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, אוֹ אֵיפְכָא.

א פְּשׁוּט בְּרֵישׁ שַׁבָּת בְּמַשְׁנָה וּבְגְמָרָא.

בְּאֵר הֵיטֵב

בְּתַחְתִּיתוֹ אוֹ מִצִּדָּיו. וּבֵית שֶׁפְּתָחוֹ פְּתוּחַ לְכַרְמְלִית, צָרִיךְ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא יִטַּלְטֵל מִן הַבַּיִת וְלַחוּץ רַק עַד שִׁעוּר שֶׁהַדֶּלֶת שׁוֹקֵף שָׁם וְתוּ לֹא, דְּשָׁמָּא אֵין בַּחֲלַק הַחִיצוֹן אַרְבָּעָה וְהֵם כִּרְמְלִית, וּמִטַּלְטֵל מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית. וְרָאוּי לְאוֹתוֹ קָהָל שֶׁיַּעֲשׂוּ לִפְנֵי הַפֶּתַח אֵיזֶה חָדָר שֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד, וְיָבִיא הָאֵינוֹ יְהוּדִי הַמְּפֻתָּח לְשָׁם, וְשׁוּב אֵין חֶשֶׁשׁ. וּמֻשָּׁמָע בְּפֶרְדְּכֵי שֶׁיֵּשׁ הֶתֵּר לְהָבִיא עַל יְדֵי תִּינוֹק הַמְּפֻתָּח, כְּמוֹ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, כֵּיוָן דְּאֵין לָנוּ רְשׁוּת הָרַבִּים אֶלָּא כְּרְמְלִית שֶׁהוּא מִדְּרַבָּנָן. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: (ו) **בְּגַגִּין**. כָּאן מְבֹאָר הֵפֶךְ שֶׁמְּפֻתְּפְקִין בּוֹ הַרְבֵּה בְּעִנְיַן הַבַּיִת שֶׁיֵּשׁ לְפָנָיו לְצַד הָרְחוֹב גַּג בּוֹלֵט לְרְחוֹב וּבְנוּי תַּחְתָּיו בְּנָסָרִים, שְׁקוֹרִין בְּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז פִּירְלִיבְ״ן, מַה דִּינָם, אִם יֵכֶל לְטַלְטֵל שָׁם מִן הַבַּיִת. וְהָרַבֵּה טוֹעִים לוֹמַר, פִּי תִּקְרָה דִּלְשָׁם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְכֵן צָרִיךְ לְזָהֵר שֶׁלֹּא יְטַלְטֵל מִן הַבַּיִת וְלַחוּץ כְּשֶׁהוּא פָּתוּחַ לְכַרְמְלִית רַק עַד שִׁעוּר שֶׁהַדֶּלֶת שׁוֹקֵף שָׁם וְתוּ לֹא, דְּשָׁמָּא אֵין בַּחֲלַק הַחִיצוֹן שֶׁל הָאַסְקֻפָּה שֶׁמְּחוּץ לַדֶּלֶת אַרְבָּעָה טְפָחִים וְהֵוֵי כַּרְמְלִית, וּמְטַלְטֵל מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית (טַ״ז (סק״ז)): **(כט) וְכֵן אִם הַתִּקָּרָה.** כְּעֵין שֶׁמָּצוּי בְּגַגִּין שֶׁלְּפָנֵי הַחֲנֻיּוֹת שֶׁמּוֹצִיאִין הַקּוֹרוֹת לַחוּץ וּמְחַפִּין עֲלֵיהֶם בְּנָסָרִים: **(ל) דִּינָהּ כִּרְשׁוּת שֶׁלְּפָנֶיהָ.** וְעַל כֵּן אָסוּר לְהַכְנִיס מִמֶּנָּה לִפְנִים, כֵּיוָן שֶׁאֵין לָהּ מְחִיצוֹת. וּלְעִנְיַן לְהוֹצִיא לַחוּץ, אִם הָיָה בְּצִדָּהּ כַּרְמְלִית, מֻתָּר, וְאִם הָיָה רְשׁוּת הָרַבִּים בְּצִדָּהּ, אָסוּר לְהוֹצִיא, (יג) אכֵּיוָן שֶׁמִּקָּרָה, יֵשׁ עָלֶיהָ דִּין כַּרְמְלִית, וְכַנַּ״ל בְּסִימָן שמ״ה סָעִיף י״ד: **(לא) וְכֵן בְּגַגִּין וְכוּ׳.** כָּתַב הַטַּ״ז (סק״ז), בְּכָאן מְבֹאָר הַפֵּפֶךְ שֶׁמְּסְתַּפְּקִין בּוֹ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים בְּעִנְיַן הַבַּיִת שֶׁיֵּשׁ לְפָנָיו לְצַד הָרְחוֹב גַּג בּוֹלֵט לְרְחוֹב שֶׁקּוֹרִין בְּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז פִּי״ר לִיבְ״ן, מַה דִּינָם, אִם יוּכַל לְטַלְטֵל לְשָׁם מִן הַבַּיִת, וְהָרַבֵּה טוֹעִים לוֹמַר [פִּי] תִּקָּרָה הַבּוֹלֵט לְרְחוֹב יוֹרֵד וְסוֹתֵם וְהֵוֵי כְּאִלּוּ בָּנוּי עַד לְמַטָּה בָּאָרֶץ, וּמִכָּאן מַשְׁמַע לְהַדְיָא דְּדֶרֶךְ שֶׁמִּתַּחַת הַגַּג כִּרְשׁוּת שֶׁלְּפָנֵיהֶם, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן כָּתְבוּ כָּל הָאַחֲרוֹנִים. וּמַה תִּקּוּנָם, שֶׁאִם יֵשׁ לִבְלִיטַת הַגַּג (יד) עַמּוּדִים לְצַד הָרְחוֹב, יַעֲמִיד (טו) מִכָּנָן כְּנֶגְדָּם גַּם קָנִים לְצַד הַבָּתִּים, וְיִהְיֶה לְהַגַּג שֶׁעֲלֵיהֶם דִּין צוּרַת הַפֶּתַח, וְנִמְצָא שֶׁיֵּשׁ צוּרַת הַפֶּתַח מִכָּל הַשְּׁלֹשָׁה צְדָדִים. וְאִם הֵם שֶׁל בָּתִּים רַבִּים שֶׁעוֹמְדִים (טז) זֶה אֵצֶל זֶה, אֵין צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לְכָל בַּיִת וּבַיִת, אֶלָּא יַעֲשֶׂה תִּקּוּן זֶה בִּשְׁנֵי בָּתִּים שֶׁעוֹמְדִים בַּסּוֹף מִקָּצָה מִזֶּה וּמִקָּצָה מִזֶּה, אַף צְרִיכִין לַעֲרֹב עֲרוּבֵי חֲצֵרוֹת וְאָז מֻתָּר לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא מִן הַבָּתִּים לְתַחַת הַגַּגִּין וְכֵן לְהֶפֶךְ [אַחֲרוֹנִים]. וּבְכָל גַּוְנָא אָסוּר לְהוֹצִיא וּלְהַכְנִיס (יז) מִן רְשׁוּת הָרַבִּים תַּחַת הַגַּגִּין וְכֵן לְהֶפֶךְ [חַיֵּי אָדָם (כלל נג סט״ו)], וְהֵינוּ כְּשֶׁהֵיָה רָחָב הַבְּלִיטָה אַרְבָּעָה טְפָחִים, דְּאָז יֵשׁ עַל שֶׁטַח שֶׁתַּחְתֶּיהָ שֵׁם כַּרְמְלִית. וְעַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם כְּלָל נ״ג סָעִיף י״ד מַה שֶּׁכָּתַב עוֹד לְעִנְיַן הַנַּאנְקֵע״ס שֶׁמְּסוּכִים לְבָתֵּי הָאוּשְׁפִּיזָא וְהַגַּג נִשְׂעָן עַל הָעַמּוּדִים:

א (א) אֶלָּא וְכוּ׳. שָׁזֶּה נִקְרָא מְלָאכָה שְׁלֵמָה, שֶׁעָקַר הַחֵפֶץ מֵרְשׁוּת זֶה וְהִנִּיחַ בִּרְשׁוּת אַחֵר. אֲבָל אִם אֵינוֹ עוֹשֶׂה אֶלָּא חֲצִי מְלָאכָה, אוֹ שֶׁעֲשִׂית הַמְּלָאכָה שְׁלֵמָה עַל יְדֵי שְׁנַיִם, שֶׁזֶּה עוֹקֵר וְזֶה מַנִּיחַ, פְּטוּרִים, שֶׁכֵּן דָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ״ל מִקְּרָאֵי בְּפֶרֶק קָמָא דְּשַׁבָּת (ג.), מִדִּכְתִיב גַּבֵּי חִיּוּב חַטָּאת (ויקרא ד כז) ׳מֵעַם הָאָרֶץ בַּעֲשׂוֹתָהּ׳ הָעוֹשֶׂה אֶת כֻּלָּהּ חַיָּב חַטָּאת וְלֹא הָעוֹשֶׂה אֶת מִקְצָתָהּ, יָחִיד וְעָשָׂה אוֹתָהּ חַיָּב, שְׁנַיִם וְעָשׂוּ אוֹתָהּ פְּטוּרִים. וּמִכָּל מָקוֹם מִדְּרַבָּנָן אָסוּר, (טז) שֶׁמָּא יָבֹא כָּל אֶחָד וְאֶחָד לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה שְׁלֵמָה:
(ב) כְּשֶׁעוֹקֵר חֵפֶץ מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד. דַּע, דְּשֵׁם עֲקִירָה לָאו דַּוְקָא כְּשֶׁעוֹקֵר הַחֵפֶץ מֵעַל גַּבֵּי קַרְקַע מַמָּשׁ, אֶלָּא אֲפִלּוּ אִם הָיָה הַחֵפֶץ מֻנָּח בִּבְגָדָיו (ג) שֶׁלְּבוּשׁ בָּהֶן מֵעֵרֶב שַׁבָּת וּנְטָלוֹ מִשָּׁם וּפָשַׁט יָדוֹ לַחוּץ וְהִנִּיחוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, גַּם כֵּן חַיָּב, דְּמַה שֶּׁהָיָה מֻנָּח עַל גַּבֵּי הַבְּגָדִים הוּא כִּבְיָכוֹל חֲשִׁיב כְּמֻנָּח עַל גַּבֵּי קַרְקַע, דְּכֵיוָן דְּבָגְדִים שֶׁהוּא לָבוּשׁ בָּהֶן בְּטֵלִין לְגַבֵּי גּוּפוֹ, וַהֲנָחַת הַגּוּף כַּהֲנָחַת חֵפֶץ דָּמְיָא, וּמִמֵּילָא כְּשֶׁנְּטָלוֹ מִשָּׁם חָשׁוּב עֲקִירָה. וְכֵן כְּשֶׁהָיָה הַחֵפֶץ מֻנָּח בְּיָדוֹ בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד מֵעֵרֶב שַׁבָּת, (ג) וּפָשַׁט יָדוֹ לַחוּץ וְהִנִּיחוֹ שָׁם, גַּם כֵּן חַיָּב, דְּמַה שֶּׁהָיָה מֻנָּח מִתְּחִלָּה בְּיָדוֹ חָשִׁיב כְּמֻנָּח עַל גַּבֵּי קַרְקַע, דְּיָדוֹ וְגוּפוֹ דָּבָר אֶחָד הוּא, וְכֵן בְּכָל זֶה לְעִנְיַן הַנָּחָה וּכְמוֹ שֶׁיְּבֹאַר לְקַמָּיהּ:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יג) הַגְּרָ״א: (יד) **וְהוּא הַדִּין אִם הָעֲמִיד קָנִים:** (טו) הַגְּרָ״ז (סעיף יב): (טז) **וְלִקְאוֹרֶה נִרְאֶה דְּבָזֶה יֵשׁ לְהָחֵזִר שֶׁלֹּא יִהְיֶה בֵּין בַּיִת לִבְיַת שְׁלֹשָׁה טְפָחִים:** (יז) דַּאֲפִלּוּ אִם לֹא עָשָׂה תִּקּוּן, עַל כָּל פָּנִים הוּא כִּרְמְלִית מַחֲמַת שֶׁהוּא מְקֻרֶה:

א (ג) רַשִׁ״י (שבת ב. ד״ה שניהם פטורים): (ב) כֵּן מוּכָח שַׁבָּת י״א עַמּוּד ב׳, וְכֵן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים: (ג) כֵּן כָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת בְּשַׁבָּת ג׳ (ע״א) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל מַאי טַעְמָא, וְכֵן מוּכָח דַּעַת הָרַמְבַּ״ם (שבת פי״ג ה״ח):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (סי״ב) כתב: אבל תקרה שאין לה מחיצות מן הצדדים אפילו היא רחבה הרבה אין אומרים בה פי תקרה יורד וסותם כמ״ש בסי׳ שס״א ולכן החלל שתחתיה דינו לגמרי כרשות המהלכת לפניו (אם כרמלית כרמלית ואם רשות הרבים רשות הרבים).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah